

záno, k d o z uvedených obžalovaných při násilném jednání, proti Karlu Š-ovi súčastněných, mu tato poranění, jinak dle §u 411 tr. zák. kvalifikované, způsobil. Právem označuje zmateční stížnost státního zastupitelství výrok ten dle §u 281 čís. 9 a) tr. ř. jako právně pochybený. Neboť třebaže zásady §u 157 tr. zák. nelze použít na případy §u 411 tr. zák., přece zůstávají vešobecné zásady o spolupachatelství i v případech §u 411 tr. zák. v platnosti. Nesměl proto soud nalézací odmítnouti odsouzení obžalovaných, o něž jde, pokud nezjistil, že není u nich podmínek spolupachatelství, to tím méně, any výsledky hlavního přeličení na spoličinnost a na společný zlý úmysl a vědomé spolupůsobení za týmž cílem (spolupachatelství) poukazovaly. Bylo proto rozsudek zrušiti nejen pokud se týče osvobozující části rozsudku, nýbrž i co se týče odsouzení obžalovaných Leopolda Z-a, Rudolfa Č-a, Ambrože B-a, Ludvíka D-a, Josefa K-a pro přestupek dle §u 496 tr. zák. V tomto případě totiž u těchto pěti právě uvedených obžalovaných nejedná se ani o reální ani o ideální souběh dvou trestných činů, ježto činem jejich nebylo současně zasaženo více právních statků a nespáchali tito obžalovaní několika jednáními několik trestných činů. Čin, jehož pět uvedených obžalovaných se dopustilo, jest buďto přestupkem dle §u 411 tr. zák. nebo přestupkem dle §u 496 tr. zák. Uzná-li proto přestupkový soud ohledně Leopolda Z-a, Rudolfa Č-a, Ludvíka D-a, Josefa K-a a Ambrože B-a na přestupek dle §u 411 tr. zák. ve smyslu shora dovozeného spolupachatelství, je přestupek soukromožalobní dle §u 496 konsumován, neshledá-li však v jednání jejich přestupku §u 411 tr. zák., pak výrok ohledně jejich odsouzení dle §u 496 tr. zák. byl by správným a bylo by pak spolupachatelství, o němž byla řeč, vzíti v úvahu pouze u ostatních pěti obžalovaných.

Čís. 1211.

Pod skutkovou podstatu přečinu dle §u 303 tr. zák. spadá též promlouvání duchovního při kázání o poměru státu (politických stran) k církvi, aniž se vyhledává, by brojeno bylo proti politickým stranám.

(Rozh. ze dne 11. května 1923, Kr II 461/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním ličení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Uh. Hradišti ze dne 19. května 1922, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti veřejnému pokoji a řádu dle §u 303 tr. zák. a čl. I. zákona ze dne 20. února 1919, čís. 111 sb. z. a n.

D ů v o d y:

Zmatek podle §u 281 čís. 9 a) tr. ř. provádí stěžovatel tvrzením, že ve zjištěném jeho výroku, který pronesl při kázání, odbývaném dne 28. srpna 1921 před polní mší v H.: »jedná-li se o boj proti Bohu a církvi, jdou všechny politické strany svorně, v tom okamžiku nasazují si černé brýle, by neviděly na sobě politickou špínu, kterou si jindy

vyčítají,« není dána skutková podstata přečinu podle §u 303 tr. zák., protože v něm nelze spatřovati promlouvání o věcech politického života. Vždyť prý nevyslovil se stěžovatel o nijaké otázce politického nebo státního života, nýbrž jedině o světovém názoru a o otázce víry v Boha. Stěžovatel měl prý na mysli při svém výroku nikoliv činnost politických stran, nýbrž jedině světový názor, k němuž se strany hlásí, a tedy pouze veřejné projevy stoupenců jiných světových názorů než křesťanského. Rovněž nelze prý z výroku jeho, jak jej rozsudek zjistil, vyvozovati, že jím brojil proti určitým politickým organisacím nebo stranám. Rozsudek nezjistil, že stěžovatel označil nějakou určitou politickou organisaci nebo stranu, a zmínka o tom, že politické strany užívají boje proti Bohu a církvi k zakrytí politické špíny, není ničím jiným, než kritikou boje proti osobnímu Bohu, který jest věřícímu katolíkovi nevysvětlitelným. Stížnost není však odůvodněna. K věcem života státního a politického po rozumu čl. I zákona ze dne 20. února 1919, čís. 111 sb. z. a n. patří rozdělení moci a vlády ve státě a úprava poměrů sociálních, hospodářských a kulturních, ke kterýmž zajisté i řešení otázek poměru státu k církvi náleží; pojem »promlouvání« předpokládá, že promlouvající probírá z určitého hlediska otázky státního a politického života, že pojednává o jich významu a dosahu a rozebírá jich důležitost a důsledky pro vytváření obecného dobra. Stěžovatel nebrotí proti rozsudku tvrzením, že svým výrokem o politických stranách mínil politické strany vůbec a nikoliv politické strany v republice. Program politických stran, jak v republice se vyvinuly, neomezuje se na řešení otázek veřejného života státního, na poměr občanů ke státu a jeho institucím, nýbrž politické strany soudobé budují své programy zaujetím stanoviska ke všem otázkám společenským, ať již tyto vstaly v minulosti, ať již na řešení jich nynější doba naléhá. Nejen tedy otázky národnostní, sociální a hospodářské, nýbrž i otázka náboženská dochází řešení v programech jednotlivých politických stran. Program **strany politické** nelze pak oddělit od strany, jež si tento program činnosti určila, vždyť právě programy politických stran tvoří základ pro jejich politickou činnost, program vtiskuje jí určitý ráz. Poměr politických stran k církvi katolické není otázkou jen náboženskou, nýbrž hlavně politickou. Z tohoto poměru vyplývají směrnice pro jejich činnost co do úpravy poměru mezi církví a státem, o úpravě náboženské výchovy ve školách a t. d. **Boj politických stran proti církvi katolické** není tedy bojem o světový názor křesťanský, nýbrž bojem politickým, nelze proto vytýkati rozsudku, že ve výroku stěžovatelovu, jak jej sám stěžovatel doznal a jak jej rozsudek zjistil, spatřuje promlouvání o věcech politického života. Než stěžovatel dále přehlíží, že rozsudek neuvážoval výrok stěžovatelův sám o sobě, nýbrž ve spojitosti s dalším obsahem jeho kázání, jak obsah ten stěžovatel sám doznal. Výslovně **uvádí rozsudek, že stěžovatel zmínil se o nutnosti náboženské výchovy ve školách a že právě vybočil při téže příležitosti k onomu výroku, který pak byl podnětem k započetí vřavy v posluchačstvu. Výslovně uvádí, že výrok zahrocen byl proti všem politickým stranám, jichž program kulturní neshoduje se se stanoviskem lidové strany a zároveň, že výrok vyvrcholil v polemice o politické špíně těchto stran, které**

v boji proti Bohu a církvi, nasazují si černé brýle, aby ji na sobě neviděly. Byly-li by snad pochybnosti, zda výrok sám o sobě jest projevem politickým, pak ovšem ve spojitosti s dalším obsahem řeči stěžovatelovy o politickém obsahu výroku tohoto nemůže býti pochybnosti. Není rozhodno, zda stěžovatel jmenoval určité politické strany. Zda bylo cílem jeho kázání, aby proti politickým stranám, jež vystupují svým programem proti církvi katolické, brojil, nerozhoduje. Skutková podstata §u 303 tr. zák. brojení proti politickým stranám nevyžaduje.

Čís. 1212.

Lhostejno, zda vybízí se (§ 305 tr. zák.) k činům zapovězeným (nemravným), jež mají nastati ihned či v budoucnosti, jakož i zda činy mají nastati pod určitou podmínkou či bezpodmínečně.

»Prudké hnutí mysli« (§ 264 písm. e) tr. zák.) jest polehčující okolností bez rozdílu, zda se pachatel přivedl do rozčilení vlastním působením, či zda rozčilení nastalo vlivem okolností ležících mimo jeho osobu.

(Rozh. ze dne 11. května 1923, Kr II 716/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 11. září 1922, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přečinem dle §u 305 tr. zák., v neveřejném zasedání pak zamítl odvolání státního zastupitelství do výše trestu.

Důvody:

Stěžovatel napadáje rozsudek nalézacího soudu z důvodu zmatečnosti §u 281 čís. 9 a) tr. ř. tvrdí, že výrokem: »Wenn man uns nicht freiwillig gibt, was uns gebührt, werden wir es uns mit Gewalt nehmen,« nebyla naplněna skutková podstata §u 305 tr. zák. proto, že výrok pronesl poté, když deputaci, vyslané k zemské správě politické, již se účastnil, bylo slíbeno, že přáním vysloveným bude vyhověno. Výrokem tím prý nevyzýval k násilí, nýbrž šlo prý nejvýše o »podmíněné popuzování neb o případné popuzování k násilí, jež v budoucnosti mělo nastati.« Sdělil-li stěžovatel předem výsledky jednání vyslané deputace a vezme-li se v úvahu, jak se při demonstraci choval, nebyl prý výrok jeho způsobitým, by vytvořil skutkovou podstatu §u 305 tr. zák.

Stěžovateli nelze přisvědčiti. Skutková podstata §u 305 tr. zák. nečiní rozdílu v tom směru, zda vybízí se k činům zapovězeným (nemravným), jež mají nastati ihned, či až v budoucnosti, dále zda činy mají nastati pod určitou podmínkou, či bezpodmínečně. Účelem trestní normy §u 305 tr. zák. není, by postižen byl skutečně nastalý nebo zamýšlený výsledek vybízení, nýbrž má normou tou býti čeleno nebezpečí zmatku v etickém nebo právním nazírání těch, k nimž vybízení pachatele směřovalo. Jak se pachatel choval po činu, zda totiž chtěl za-